

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

תורה – בראשית פרק מח'

- (א) ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוי בארץ כנען ויברך אתי: (א) ויאמר יעקב ליוסף אל שדי אתגלי לי בלוי בארעא דכנען וברוך יתי:
- (ב) ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיה לקהל עמים ונתתני את הארץ הזאת לזרעה אחריך אחזת עולם: (ב) ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיה לקהל עמים ונתתני את הארץ הזאת לזרעה אחריך אחזת עולם: (ב) ויאמר לי הא אנא מפיש לך ואסגנך ואתננה לכנשת שבטיו ואתו ית ארעא הדא לבניך בתרך אחסנת עלם:
- (ג) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה בראובן ושמעון יהיו לי: (ג) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה בראובן ושמעון יהיו לי: (ג) ובעו תרין בניך דאתגלידו לך בארעא דמצרים עד מיתי לותך למצרים דילי אנון אפרים ומנשה בראובן ושמעון יהון קרמי:
- (ד) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה בראובן ושמעון יהיו לי: (ד) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה בראובן ושמעון יהיו לי: (ד) ובעו תרין בניך דאתגלידו לך בארעא דמצרים עד מיתי לותך למצרים דילי אנון אפרים ומנשה בראובן ושמעון יהון קרמי:

רש"י

- (ו) ומולדתך וגו' – אם תוליד עוד לא יהיו זמני בני אלא צחוד שבטי אפרים ומנשה יהיו נכללים ולא יהא להם שם שבטים לענין הנחלה ואע"פ שנחלקה הארץ למנין גולגלותם כדכתיב לרצ תרצו נחלתו וכל איש ואיש נטל בשוה חוץ מן הבכורים מ"מ לא נקראו שבטים אלא אלו ולהטיל גורל הארץ למנין שמות השבטים ונשיא לכל שבט ושבט ודגלים לזה ולזה:
- (ז) ונתחיד לקהל עמים – צרני שעתידים ללאח ממני עוד קהל ועמים ואע"פ שאמר לי גוי וקהל גוים גוי אמר לי על בנימין קהל גוים הרי שנים לבד מבנימין ושבו לא נולד לי בן למדני שעתיד אחד משבטי ליחלק ועתה אותה מתנה אני נותן לך:
- (ח) הנולדים לך – עד באי אליך. לפני בואי אליך כלומר שנולדו משפרשת ממני עד שבאתי אלך: לי הם – בחשבון שאר בני הם ליטול חלק בארץ איש כנגדו:

נביא – מלכים א פרק ב' ז'-י'

- (י) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנה פי כן קרבו אלי בברחי מפני אבשלום אחיה: (י) ולבני ברזלי גלעדאה תעביד טיבו ויהון באוכלי פתורך ארי אינון ספיקו צרכי במערקי מן קדם אבשלום אחוך:

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

(ח) וְהִנֵּה עֹמֵךְ שְׂמֹעִי בֶן גֵּרָא בֶן הַיְמִינִי מִבְּחָרִים וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נִמְרָצָת בְּיוֹם לְכַתִּי מִחַנְנִים וְהוּא יָרַד לְקָרְאֹתַי הַיְרֵדוּן וְאַשְׁבַּע לוֹ בִּיהוָה לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ בְּחָרְבִי: (ח) וְהָא עֹמֵךְ שְׂמֹעִי בֶר גֵּרָא בֶר מִשְׁבֵּט בְּנִימִין מֵעוֹלִימַת וְהוּא לוֹטְנִי לוֹטְנִי מִרִירָן בְּיוֹמָא דְאֻלִּית לְמַחְנִים וְהוּא נַחַת לְקַרְמוֹתַי לִירְדְנָא וְקִימִית לִיה בְּמִימְרָא דִי לְמִימְרָא דְלֵא אַקְטִלִינְךָ בְּחָרְבָא:

(ט) וְעַתָּה אֵל תִּנְקֶהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אָתָּה וַיְדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ וְהוֹרְדָתָ אֶת שִׁיבְתוֹ בְּדָם שְׂאוֹל: (ט) וְכַעַן לֹא תִזְכִּינִיָּה אֲרִי גִבֵר חַכִּים אֶת וְתִדְעֵ יֵת דְתַעֲבִיד לִיה וְתַחִית יֵת שִׁיבְתִּיה בְּקַטְלָא לְשְׂאוֹל:

(י) וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּר בְּעִיר דָּוִד: (י) וְשָׁכַב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו וְאֶתְקַבֵּר בְּקַרְתָּא דְדָוִד:

רש"י

(ח) קללה נמרצת – מפורשת, כמו (איוב טז) (ט) כי איש חכם אתה – תן לבך למאור לו
ג: מה ימריכך, (סס ו כה): ומה נמרצו כמו עון מות בשביל דבר אחר, וזהו וילעת את
מה נמלצו: אשר תעשה לו: אשר תעשה לו:

כתובים – משלי י"א ה-ח

(ה) צְדָקַת תָּמִים תַּיִשֵּׁר דְרָכּוֹ וּבְרִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע: (ה) צְדָקָא דְתַרִּיצִי תַפְצִי אֲנֹן וּבִזְוִי בְשִׁלְמוֹהוֹן מִתְאַחֲדִין:

(ו) צְדָקַת יְשָׁרִים תַּעֲצִילֶם וּבְהַהוֹת בְּגָדִים יִלְכְּדוּ: (ו) צְדָקְתְּהוֹן דְתַמִּימִי תַתְרִץ אֹרְחַתִּיה וּבְרִשְׁעִיָּה נִפֹּל רִשְׁעִיא:

(ז) בְּמֹות אָדָם רָשָׁע תֵּאבֵד תִּקְוָה וְתוֹחֶלֶת אֲוִנִים אֲבָדָה: (ז) כִּד מִית גִּבְרָא רִשְׁעִיא יוֹבִיד סְבִרִיה וְסִבּוֹרְהוֹן דְאֵלִין דְעִבְדִין עֵאֲתָא יִיבֵד:

(ח) צְדִיק מִצָּרָה נֶחֱלָץ וַיִּבֵּא רָשָׁע תַּחֲתָיו: (ח) צְדִיקָא מִן עִקְתָּא אֲשֵׁרִיב וְעַל בִּישׁ תַּחֲוֹתוֹהִי:

רש"י

(ו) לך קה ישרים תצילם ובההות בגדים ילכדו – כניו שהם אונו אצל' כי בזכותו לא תצוא להם
טובה אבל צמות לדיקים יש לבניהם מצטח
לצדקתם:

(ז) צדק מלצה נחלץ – צמות רשע ולמקרה' העליון זה מחובר: (ח) לך קה ישרים תצילם ובההות בגדים ילכדו –
(ז) צמות אדם רשע תאבד תקוה – תקות כל
הבוטחים בו. ותחלת אונים אבדה – תחלת

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

משנה – שבת פרק יב'

(א) הבונה בפה יבנה ויהא חיב. (הבונה) כל שהוא, והמסתת והמפה בפטיש ובמעצד. הקודח כל שהוא, חיב. זה הכלל, כל העושה מלאכה ומלאכתו מתקיימת בשבת, חיב. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף המפה בקרנט על הסדן בשעת מלאכה, חיב, מפני שהוא כמתקן מלאכה:

הגוקב: כל שהוא – אכולהו קאי, אמסתת ואמכה צפטיש וצמנעל והקודח: ומלאכתו מתקיימת – שאין צריך להוסיף עליה: קורנב – מרטי"ל: סדן – אנקוזינ"א צלע"ז: מפני שהוא כמתקן מלאכה – אף על פי שאינו מכה על המלאכה אלא על הסדן, מתקן הוא, שכן מרדדי טסי משכן היו עושים, מכין על הטס שלש הכאות ועל הסדן הכאה אחת להחליק הקורנב שלא יבקע הטס שהוא דק. ואין הלכה כרשב"ג:

רע"ב – (א) הזונה – שאמרו באבות מלאכות, כמה יזנה ויהיה חייב? כל שהוא: מסתת – מרבע את האבן או מחליקה ומתקנה, הכל לפי מנהג המקום, והיא תולדה למכה צפטיש: והמכה צפטיש – הוא גמר מלאכה של חוצבי אבן, לאחר שחצב האבן מן ההר סביב והדליה מכה עליה צפטיש מכה גדולה והיא מתפרקת ונופלת. וכל הגומר מלאכה בצבת, תולדה למכה צפטיש היא: מעלד – קופיץ קטן: והקודח –

(ב) החורש כל שהוא, המנבש והמקרסם והמזרד כל שהוא, חיב. המלקט עצים, אם לתקן, כל שהו, אם להסקה, פדי לבשל ביצה קלה. המלקט עשבים, אם לתקן, כל שהוא, אם לבהמה, במלא פי הגדי:

ומחגדלים ומכחשים כח האילן וקולאין אותן ממנו: אם לתקן – את האילן או את הקרקע וקלכו מן המחובר: ביצה קלה – כגרוגרת מציינת תרנגולת, שהיא קלה להתבשל יותר משאר ביצים:

רע"ב – (ב) המנכס – תולש עשבים רעים מתוך טובים. פירוש אחר, חופר סביב עיקרי האמחים, והיא מלאכה מעין חרישה: מקרסם – קוצץ ענפים יבשים מן האילן לתקנו: מזרד – זרדים לחים חדשים של שנה זו, ופעמים שהן מרובים

(ג) הבותב שתי אותיות, בין בימינו בין בשמאלו, בין משם אחר בין משני שמות, בין משני סממניות, בכל לשון, חיב. אומר רבי יוסי, לא חיבו שתי אותיות אלא משום רושם, שפך היו כותבין על קרשי המשכן, לידע איזהו בן זוגו. אומר רבי, מצינו שם קטן משם גדול, שם משמעון ושמואל, נח מנחור, דן מדניאל, גד מגדיאל:

גרסי משני סימניות, כלומר משני סימנים, כגון שכותבים א' לסימן אחד וב' לסימן שנים: בכל לשון – וכתב של כל אומה ואומה: משום רושם – סימן שהיו עושין בקרשי המשכן, מפני שמפרקים אותן ולכשיקומהו לא יחליפו

רע"ב – (ג) בין בימינו בין בשמאלו – באדם שהוא שולט בשתי ידיו, דאילו בשאר כל אדם כתיבת שמאל אינה כתיבה: בין משם אחד – שתיהן אלפין: משני שמות – אלף בית: משני סממניות – אחד בדיו ואחד בסיקרא. ואית ספרים

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

על פי שלא נגמר מלאכתו, שנתכוון לכתוב תיבה גדולה וכתב מקלטה, הואיל ואותה מקלטה הוא תיבה ומתקיימת במקום אחר, חייב. וכן הלכה:

(ו) הפותב שתי אותיות בהעלם אֶחָד, חֵיב. כְּתַב בְּדִיו, בְּסֶמ, בְּסֶקְרָא, בְּקוּמוֹס וּבְקִנְקִנְתוֹם, וּבְכָל דְּבַר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם, עַל שְׁנֵי כְּתָלֵי זְוִיּוֹת וְעַל שְׁנֵי לוּחֵי פְּנֵקֶס, וְהוּן נְהָגִין זֶה עִם זֶה, חֵיב. הַפּוֹתֵב עַל בְּשָׂרוֹ, חֵיב. הַמְסִירט עַל בְּשָׂרוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חֲטָאֵת, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר: רע"ב – (7) כסס – אורפימנט בלע"ז: בסיקרא – מין אבן שצובע אדום: בקומוס – מין עפר ולבנו שחור. פירוש אחר, שרף אילן גומ"א בלע"ז: בהקנתוס – זא"ג בערב, ובלע"ז דריאל"י: ובכל דבר שהוא רושם – לאתויי מים ששרו בהם עפלים גאלי"ש בלע"ז: שהוא רושם – שרישמו מתקיים: על שני כתלי זוית – אחת במזרח ואחת בצפון סמוכות זו

(ה) כתב במשקין, במי פרות, באבק דרכים, באבק הסופרים, ובכל דבר שאינו מתקיים, פטור. לאחר ידו, בגללו, בפיו ובמרפקו, כתב אות אחת סמוך לכתב, כתב על גבי כתב, נתפון לכתב חית וכתב שני זינין, אחת בארץ ואחת בקורה, כתב על שני כתלי הבית, על שני דפי פנקס ואין נהגין זה עם זה, פטור. כתב אות אחת נוטריון, רבי יהושע בן בתירא מחייב, וחכמים פוטרין:

הבית – שאין במקומו: על שני דפי פנקס – שעשוין עמודים עמודים, וכתב אות אחת בעמוד זה ואות אחת בעמוד זה, ואינו יכול לקרוב אלא אם כן יחתוך מה שמפסיק ביניהן. ותנא צרישא כותלי הבית המרוחקים זה מזה, והדר תנא דפי פנקס, ולא זו אף זו קתני: אות אחת על שם נוטריון – שעושה סימן נקודה עליה ומצינים מאותה האות תיבה שלימה, כגון קו"ף קרבן, מ"ם מעשר, תי"ו תרומה: רבי יהושע בן בתירא אומר חייב – כיון שהכל מציינים מאותה האות תיבה שלימה כאילו כתב אותיות של כל התיבה: וחכמים פוטרין – שהרי לא כתב שתי אותיות. והלכה כחכמים:

רע"ב – (ה) צמסקין – שמשחירין, כמו מי תותים וכיוצא בהן: צמי פירות – של כל שאר פירות: באבק דרכים – כגון שטרט באצבעו כורת אותיות על החול והאבק שצדרכים: באבק סופרים – עפרורית של קסת הסופר: לאחר ידו – על גב ידו, שאחז הקולמוס באצבעותיו והפך ידו וכתב: ובמרפקו – הפרק האמצעי שצדו: אות אחת סמוך לכתב – אלא אות כתיבה זיווג לה אחת והשלימה לשתיים: כתב על גבי כתב – העביר קולמוס על אותיות הכתובות כבר וחידשם: וכתב שני זינין – שלא נראה הגג של חית"א אלא שתי הרגלים נראה כאילו הם שני זינין: על שני כתלי

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

(ו) הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּשְׁנֵי הָעֲלָמוֹת, אַחַת שְׁחֲרִית וְאַחַת בֵּין הָעֲרָבִים, רָבֵן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב, וְחַכְמִים פּוֹטְרִין:

מחייב – לסבר אין ידיעה לחאי שיעור לחלק שלא יטרף עמו החאי האחר: וחכמים פוטרין – לסברי הידיעה שבין שני חלאי שיעור מחלקת זיניהם, ולא נעשה כאילו היו שני חלאי שיעור בהעלם אחת. והלכה כחכמים:

רע"ב – (ו) בשתי העלמות – לאחר שכתב אות אחת בשוגג נודע לו שעבר, וחזר ונעלם ממנו ושגג וכתב אות שניה כלדה: אחת בשחרית ואחת בין הערבים – כיון דהוי ליה שהות זנתיים כדי לידע הוה לי כשתי העלמות: רבן גמליאל

גמרא – שבת דף ק"ה ע"א

כתב אות אחת נוטריקון רבי יהושע בן בתירה מחייב וחכמים פוטרין: אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זימרא מניין ללשון נוטריקון מן התורה שנאמר כי א"ב המו"ן גוים נתתיך אב נתתיך לאומות בחור נתתיך באומות המון חביב נתתיך באומות מלך נתתיך לאומות ותיק נתתיך באומות נאמן נתתיך לאומות רבי יוחנן דידיה אמר אנכי נוטריקון אנא נפשי כתיבת יהבית רבנן אמרי אמירה נעימה כתיבה יהיבה איבא דאמרי אנכי למפרע יהיבה כתיבה נאמנין אמריה דבי רבי נתן אמרי כי יר"ט הדרך לנגדי יראה דאתה נסתה דבי רבי ישמעאל תנא כרמ"ל בר מלא רב אחא בר יעקב אמר והוא קללני קללה נמרצ"ת נוטריקון נואף הוא מואבי הוא רוצח הוא צורר הוא תועבה הוא רב נחמן בר יצחק אמר מה נדבר ומה נצטר"ק נכונים אנחנו צדיקים אנחנו טהורים אנחנו דכים אנחנו קדושים אנחנו:

רש"י על הגמרא

מלך נחתיך – נשיא אלהים אתה (בראשית כג): אנכי – מדלל אמר אני: אנא נפשי – אני בעלמי: אמירה – שהיא נעימה: כרמל – גבי מנחת העומר כתיב גרש כרמל שמצאה כשהיא לחה בעוד שהזרע נפוח והכר של קש מלא הימנו:

זוהר – ויחי דף רכ"ד ע"ב

וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבוֹתַי וְגו'. רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מב) הַחֲרָשִׁים שְׁמָעוּ וְהַעֲוָרִים הִבִּיטוּ לְדָאוֹת. הַחֲרָשִׁים שְׁמָעוּ, אֵלֶיךָ בְּנֵי נְשָׂא דְלֹא צִיִּיתִין לְמַלְוֵלֵי אוֹרֵייתָא, וְלֹא פְקַחִין אוֹדְנִייהוּ, לְמִשְׁמַע לְפִקּוּדֵי דְמֵאֲרִיהוּן. וְהַעֲוָרִים, דְּלֹא מִסְתַּכְּלִין לְמַגְדַּע עַל מָה אֵינְוֹן קִיִּימִין. דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא פְּרוּזָא נְפִיק וְקָרִי, וְלִית מָאן דִּישְׁגַּח:

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

דַתְנִינָא, אינון יומין דְּבַר נָשׁ כַּד אַתְּבְּרִי, בַּהוּא יוֹמָא דְנַפְק לְעֵלְמָא, כַּלְהוּ קְיִימִין בְּקִיּוּמֵיהוּ. וְאֶזְלִין וְטָאסִין בְּעֵלְמָא, נְחִתִין וְאֶזְהָרִין לְבַר נָשׁ, כַּל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּלַחֲדוּדֵי. וְכַד הוּא יוֹמָא אֲתִי וְאֶזְהָר לֵיה, וְכַד נָשׁ עֵבִיד בַּהוּא יוֹמָא חוּבָא קָמִי מְאָרִיָּה. הוּא יוֹמָא סָלִיק בְּכַסּוּפָא, וְאַסְהִיד סְהִדוּתָא, וְקָאִים בְּלַחֲדוּדֵי לְבַר:

וְתֵאנָא, בְּתַר דְּקָאִים בְּלַחֲדוּדֵי, יְתִיב, עַד דְּבַר נָשׁ עֵבִיד מִנִּיה תְּשׁוּבָה. זְכָה, תָּב הוּא יוֹמָא לְאַתְרֵיהּ. לֹא זְכָה, הוּא יוֹמָא נְחִית, וְאַשְׁתַּתַּף בַּהוּא רִוְחָא דְלְבַר, וְתָב לְבִיתֵיהּ. וְאַתְתַּקֵּן בְּדִיוּקְנֵיה דְהוּא בַּר נָשׁ מִמֶּשׁ, בְּגִין לְאַבְאָשָׁא לֵיה, וְדִיִּיר עֲמִיה בְּבִיתָא. וְאִית דְּדִינָרָא לְטַב אִי הוּא זְכִי. וְאִי לֹא, דִּינָרֵיה עֲמִיה לְבִישׁ:

בִּין כַּד וְבִין כַּה, אַתְּפַקְדוּן אִינוּן יוֹמִין וְחֲסָדִים, וְלֹא עֲאֵלִין בְּמִנְיָנָא דְאִינוּן דְאַשְׁתַּאָרוּ. וְוִי לְהוּא בַּר נָשׁ, דְגָרַע יוֹמוֹי קָמִי מְלַכָּא קְדִישָׁא, וְלֹא שְׂבִיק לְעֵילָא יוֹמִין, לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ בַּהוּא עֵלְמָא, וְלְאַתְקַרְבָּא בְּהִדְרֵיהוּ קָמִי מְלַכָּא קְדִישָׁא:

תָּא חֲזִי, כַּד קְרִיבֻו אִינוּן יוֹמִין קָמִי מְלַכָּא קְדִישָׁא. אִי הוּא זְכָאָה, הֵאִי בַּר נָשׁ דְנַפִּיק מֵעֵלְמָא, סָלִיק וְעֵאל בְּאִינוּן יוֹמִין. וְאִינוּן לְבוּשֵׁי יְקָר, דְמַתְלַבְּשָׁא בֵיה נְשָׁמְתֵיהּ. וְאִינוּן יוֹמִין הוּו, דְזְכָה בְּהוּ, וְלֹא חָב בְּהוּ:

וְוִי לְהוּא דְגָרַע יוֹמוֹי לְעֵילָא. דְכַד בְּעָאן לְאַלְבָּשָׁא לֵיה בְּיוֹמוֹי, אִינוּן יוֹמִין דְפָגִים אִיהוּ בְּחֻבּוֹי, חֲסָרִין מֵהוּא לְבוּשָׁא, וְאַתְלַבֵּשׁ בְּמִנָּא חֲסָרָא. כַּל שְׂפִן אִי סְגִיאִין אִינוּן, וְלֹא לְהוּי לֵיה לְבַר נָשׁ בְּמַה דְאַתְלַבֵּשׁ בַּהוּא עֵלְמָא. כְּדִין וְוִי לֵיה, וְוִי לְנַפְשֵׁיהּ, דְדִינָיִן לֵיה בְּגִיהָנָם עַל אִינוּן יוֹמִין. יוֹמִין עַל יוֹמִין, יוֹמִין עַל חַד תְּרִין. דְכַד נָפִיק מֵהֵאִי עֵלְמָא, לֹא אֲשַׁכַּח יוֹמִין דְאַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, וְלֹא הוּי לֵיה לְבוּשָׁא בְּמַה דְאַתְכַּסִּי. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָא, דִּיּוֹמִיהוּן כַּלְהוּן סְמִירִין אִינוּן לְגַבִּיה דְמְלַכָּא קְדִישָׁא, וְאַתְעֵבִיד מִנִּיהוּ לְבוּשֵׁי יְקָר, לְאַתְלַבְּשָׁא בְּהוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי:

הלכה – הרמב"ם הלכות תשובה פרק י"ב

(א) אין התשובה ולא יום הכפורים מכפרין אלא על עבירות שבין אדם למקום כגון מי שאכל דבר אסור או בעל בעילה אסורה וכיוצא בהן אבל עבירות שבין אדם לחבירו כגון החובל את חבירו או המקלל חבירו או גוזלו וכיוצא בהן אינו נמחל לו לעולם עד שיתן לחבירו מה שהוא חייב לו וירצהו

(ב) אע"פ שהחזיר לו ממון שהוא חייב לו צריך לרצותו ולשאול ממנו שימחול לו אפילו לא הקניט את חבירו אלא בדברים צריך לפייסו ולפגע בו עד שימחול לו לא רצה חבירו למחול לו מביא לו שורה של שלשה בני אדם מריעיו ופוגעין בו ומבקשין ממנו

חק לישראל – פרשת ויחי יום ב'

לא נתרצה להן מביא לו שניה ושלישית לא רצה מניחו והולך לו וזה שלא מחל הוא החוטא ואם היה רבו הולך ובא אפילו אלף פעמים עד שימחול לו: